

Az emberkereskedelemmel kapcsolatos online tudatosságról szóló jelentés

BBA-5.4.4.-16-2016-0001 Tudj róla! - Kampány az emberkereskedelem
visszaszorítása érdekében

International Organization for Migration (IOM)
The UN Migration Agency

A Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) elkötelezett az iránt, mely szerint a humánus és szabályozott migráció a migránsok és a társadalom számára egyaránt hasznos. Az IOM kormányközi szervezetként más nemzetközi szervezetekkel együttműködve támogatja a migráció hétköznapi problémáinak megoldását, hozzájárul a migrációval kapcsolatos kérdések megértéséhez, elősegíti a migráció által végbemenő társadalmi és gazdasági fejlődést, valamint a migránsok emberi méltóságának tiszteletben tartásáért és jóllétének fenntartásáért küzd.

A kiadvány a szerzők véleményét juttatja kifejezésre és nem feltétlenül tükrözi a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) nézeteit. A szövegben alkalmazott megnevezések és tartalmi közlések semmiképpen sem tekinthetők az IOM állásfoglalásának bármely ország, terület, város vagy térség és annak hatóságai jogi státuszát vagy határait és fennhatóságát illetően.

A kiadványban kifejtett nézetek kizárólag a szerzők látásmódját, véleményét, megközelítését tükrözik, ami nem feltétlenül egyezik az Európai Bizottság és Magyarország Belügyminisztériuma álláspontjával. A kiadványban kifejtett nézetek az Európai Bizottságot és Magyarország Belügyminisztériumát semmire nem kötelezik.

Kiadó: Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM)

1055 Budapest, Falk Miksa u. 8., Magyarország

Tel: +36 472 25 00

E-mail: iombudapest@iom.int

Website: www.iom.hu

© 2018 Nemzetközi Migrációs Szervezet

Minden jog fenntartva. A dokumentum egyetlen része sem módosítható, másolható, tárolható elektronikusan vagy továbbítható semmilyen formában vagy módon, sem elektronikusan, sem mechanikusan, sem fénymásolással, sem felvétel készítésével vagy egyéb eljárás útján a kiadó előzetes engedélye nélkül.

Előszó

Ez a kiadvány a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) az Országos Rendőr-főkapitánysággal partnerségben a Belső Biztonsági Alap és a Belügyminisztérium finanszírozásában megvalósuló a „BBA-5.4.4.-16-2016-0001 azonosítószámú – Tudj róla! - Kampány az emberkereskedelem visszaszorítása érdekében” tárgyú projekt keretében készült.

A projekt átfogó célja, hogy hozzájáruljon az emberkereskedelem elleni küzdelemhez azáltal, hogy a kizsákmányolás jelenségéről és az áldozattá válás megelőzését illetően társadalmi tudatosság növelő kampányokat indít. A projekt közvetlen célkitűzésként az alábbiakat kívánja elérni: 1. A magyar társadalom megnövekedett tudatosságról tesz tanúbizonyságot a kizsákmányolás és az emberkereskedelem jelenségeivel kapcsolatban; 2. a legsérülékenyebb csoportokba tartozók hatékony eszközökkel rendelkeznek, hogy saját áldozattá válásuk ellen tevékenyen fel tudjanak lépni.

Az 1. közvetlen célkitűzés elérése érdekében kutatást valósítottunk meg a társadalmi és az online tudatosság felmérésére, amely eredményeit jelen tanulmányban disszemináljuk. Az informáltság és tudatosság javítása érdekében online és offline elemeket tartalmazó tájékoztatási kampányokat indítunk. Az egyik kampány a szexuális célú kizsákmányolásra koncentrál, míg a másik a munka célú kizsákmányolásra.

A 2. közvetlen célkitűzés elérése érdekében az 1. célkitűzésnél említett kampányelemeket fogjuk a legsérülékenyebb csoportok számára finomítani, szűkíteni és a célzott marketing eszközökkel és médiaeléréssel közvetlenül eljuttatni hozzájuk az üzeneteket. Ezt fogják kiegészíteni a földrajzilag leginkább veszélyeztetett helyszínekre való kitelepülések, összesen 5 db ilyen rendezvénnyel számolva. Ezeknek az elsődleges célja, hogy közvetlenül is megszólítsuk a legsérülékenyebb csoportokba tartozókat.

Tartalomjegyzék

I.	Módszertan	5
II.	Helyzetkép Magyarországon.....	7
a.	Áldozatprofilok és legérintettebb földrajzi területek Magyarországon.....	7
b.	Hamis ígéretek, azaz a kizsákmányolási módszerek Magyarországon	8
c.	A kizsákmányolók / emberkereskedők	9
d.	Munkacélú kizsákmányolás.....	9
i.	Sérülékeny csoportok.....	9
ii.	A munkacélú kizsákmányolás formái - kötelező vagy kényszermunka, kényszerkoldultatás, szolgaság, rabszolgaság, csicskáztatás	10
e.	Szexuális célú kizsákmányolás	11
i.	Sérülékeny csoportok.....	11
f.	Az áldozattá válás körülményei és folyamata.....	12
i.	Társadalmi-demográfiai vonások.....	12
g.	Az áldozati lét egyes állomásai	13
III.	Általános társadalmi tudatosság.....	15
IV.	Online tudatosság Magyarországon	19
V.	Hivatkozások	26
VI.	Mellékletek	28
a.	Interjúvázlat	28
b.	Kvantitatív kérdőív	30

I. Módszertan

A „BBA-5.4.4.-16-2016-0001 Tudj róla! - Kampány az emberkereskedelem visszaszorítása érdekében” projekt a tervezett figyelemhívó, tudatosság növelő és prevenciók célokat szolgáló kampányok megalapozását szeretne volna elvégezni egy kapcsolódó kutatással. A kutatás célja, hogy a témával kapcsolatos magyarországi társadalmi és online tudatosságot felmérje és a kutatási eredményekre építve javaslatokat fogalmazzon meg a kampány számára. A kutatási tevékenység a következő három részből áll:

- (1) Desk research: a témában fellelhető, feltételezhetően más szempontból készült felmérések eredményeinek összegyűjtése és feldolgozása.
- (2) Mélyinterjúk: személyes interjúk a téma szakértőivel.
- (3) Nagymintás országos reprezentatív kutatás, omnibusz módszerrel.

A projekten belül a desk research megvalósításáért az IOM Magyarország, míg a mélyinterjúk kutatás, illetve az országos reprezentatív kutatás lebonyolításáért a Psyma Hungary Kft. volt felelős.

A mélyinterjúk alanyai az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó hatóságok és állami szervek dolgozói, illetve szociális intézmények, védett házak, civil szervezetek képviselői. Az interjúkban részt vettek:

- 3 fő a rendőrség bűnmegelőzési szakemberei/vezetője közül,
- 2 fő a Belügyminisztérium emberkereskedelem területén dolgozó szakemberei közül,
- 2 fő a védett házak vezetői közül,
- 1 szakértő az emberkereskedelemmel foglalkozó civil szervezetek képviselőjében,
- 1 kríziskezelési intézményvezető,
- 1 gyermekotthonban dolgozó vezető és
- 2 külföldi munkavállalással foglalkozó helyi szakértő.¹

A kvalitatív kutatás mellett párhuzamosan folyt a felnőtt lakosságot célzó országos közvélemény-kutatás is. Az omnibusz jellegű kutatás során a minta nagysága 1.000 fő volt. Jellegét tekintve a minta tagjai véletlenszerűen lettek kiválasztva (véletlen sétás mintavétel+Kish kulcs). A mintavétel többlépcsős rétegzett területi mintavétellel valósult meg. Ahhoz, hogy a mintakeret tagjainak válaszai pontosan reprezentálják az ország lakosságának véleményét, a mintát utólag hozzáigazítottuk (besúlyoztuk) a teljes vizsgált sokaság elvárt megoszlásaihoz. A súlyozás révén így a minta belső összetétele nem, életkor, iskolai végzettség, település-típus és régiók alapján a teljes felnőtt populáció belső összetételét követi.

A kérdőív a következő nagyobb tematikus blokkokat követte:

1. Online tudatosság felmérése
2. Témával kapcsolatos tudatosság felmérése

¹ A szakértőkkel lefolytatott beszélgetések interjúvázlata elérhető a Mellékletek között (I.a).

Az online tudatosság vonatkozásában a kérdőív kitért az internet használat gyakoriságára, időtartamára és céljára, az adott felhasználó által felkeresett oldalakra, a közösségi médiával és internetes hirdetésekkel kapcsolatos tapasztalatokra, illetve a privacy és internetbiztonság témakörökre is.²

A tudatosság felmérésén belül a kizsákmányolás formái és jelei, a toborzási és bekerítési technikák, az emberkereskedelem elterjedtsége Magyarországon és a legveszélyeztetettebb csoportok jellemzői is megjelentek a kérdőívben.

Az adatok értelmezése során figyelembe kell venni, hogy a 18-49 éves és alapfokú végzettséggel rendelkező célcsoport számossága a teljes populáción belül kb. 1,5-2 millió fő. Az emberkereskedelem valós és potenciális áldozatai valahol ennek a célcsoportnak is az alsóbb szegmensében foglalhatnak helyet. Egy (1.000 fős) lakossági közvélemény-kutatás keretében ilyen emberek valószínűleg csak nagyon kis számban (néhány tíz fő) kerülhetnek be a mintába.

² A kérdőív elérhető a Mellékletek között (l.b).

II. Helyzetkép Magyarországon

Az emberkereskedelem jelenleg elfogadott európai definíciója, a 2011/36/EU Irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Személyek kizsákmányolás céljából való toborzása, szállítása, átadása, rejtegetése vagy fogadása – az adott személyek feletti ellenőrzés megváltoztatását vagy átadását is ideértve – fenyegetéssel, erőszakkal vagy egyéb kényszer alkalmazásával, emberrablással, csalással, megtévesztéssel, hatalommal vagy a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés révén, illetve anyagi ellenszolgáltatásnak vagy előnyöknek valamely személy felett ellenőrzést gyakorló személy beleegyezésének megszerzése érdekében történő nyújtásával vagy elfogadásával.”

A 2011/36/EU Irányelv 2. cikkének 2. és 3. bekezdése a két alapelemét, a kiszolgáltatott helyzetet és a kizsákmányolást a következőképpen határozza meg:

„A **kiszolgáltatott helyzet** olyan helyzet, amelyben az adott személy tényleges vagy elfogadható választási lehetőség hiányában kénytelen alávetni magát az adott visszaélésnek” (2. bekezdés) és

„A **kizsákmányolás** magában foglalja a prostitúció révén történő kizsákmányolást vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, a kényszerszolgálatot vagy – szolgáltatásokat – a koldulást, a rabszolgatartást vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot és a szolgálatot is ideértve –, a bűncselekményhez kapcsolódó kizsákmányolást és a szervek kivételét.” (3. bekezdés)³

Az emberkereskedelemnek számos alapvető oka lehet, ilyenek az ún. pull és push faktorok, melyek jelentős szerepet játszanak az emberkereskedelem jelenségének terjedésében. Az olyan gazdasági és szociális tényezők is ösztönzőek lehetnek, valamint hozzájárulnak a jelenség fennmaradásához, mint a magas munkanélküliség, szegénység, egyenlőtlenség a munkaerőpiacon és az olcsó munkaerő iránti kereslet.⁴

A problémakör nehéz kvantifikációja és látenciája miatt problematikus a magyarországi áldozatok pontos számának meghatározása. Publikus, hivatalos statisztikák nem nagyon állnak rendelkezésre, bár szakértők szerint nemzetközi relációban Magyarország nagyon nagy mértékben érintett. A kibocsátó országok tekintetében az áldozatok számát illetően Magyarország a top 3-ban szerepel. Maguk a szakértők sokszor nem tudnak/mernek becslésekbe bocsátkozni. Általánosságban a szexuális célú kizsákmányolás áldozatainak száma folyamatosan 5-20.000 fő között mozoghat, ami elsősorban külföldön csapódik le. A munkacélú kizsákmányolás áldozatainak a száma ennek kétszerese, háromszorosa is lehet, és ez egyszerre jelenik meg külföldön és Magyarországon, bár a pontos számok a munkacélú kizsákmányolás határainak meghatározásától is függenek.

a. Áldozatprofilok és legérintettebb földrajzi területek Magyarországon

Magyarország kiindulási, tranzit és kis mértékben célország a kényszerszolgálat és szexuális kizsákmányolás férfi, női és gyermekáldozatai számára. A kiszolgáltatott csoportokat mélyszegénységben élő magyar személyek, romák, hajléktalanok és kísérő nélküli kiskorúak alkotják.⁵ Magyarországon a mélyszegénységben és az állami gondozásban élő fiatalok vannak a legvesélyeztetettebb helyzetben, akik

³ <http://www.ravot-eur.eu/hu/az-emberkereskedelem-jelensege>

⁴ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/content/nip/hungary_en

⁵ <https://www.state.gov/documents/organization/271342.pdf>

a sivár életkörülmények, az ingerszegény környezet, a rendezetlen családi háttér, az iskolázatlanság és a kilátástalanság miatt válnak könnyen kiszolgáltatottá.⁶

A legsérülékenyebb csoportok közé tartoznak azok az alacsony iskolázottsággal rendelkező fiatal felnőttek (főként nők), akik Magyarország keleti és észak-keleti régióiban élnek. Őket az olyan hamis ígéretekkel, amelyek jól fizető, könnyű állást ajánlanak és nem várnak el semmilyen (szakmai) képességet könnyen törbe lehet csalni. A prostitúció tűnhet a legjobb megoldásnak a szegénységből, adósságokból, nélkülözésből kikerülni akaróknak, azoknak a társadalom mélyszegénységben élő rétegeinek, akik magas béreket és jobb körülményeket remélnék a célországban.⁷

Az elkülönített és elszegényedett környezetekben nagyobb esély van a populáció egyes rétegeinek kriminalizációjára. Ezeket a környékeket az jellemzi, hogy az ott élők jelentős része hosszútávon munkanélküli, családok szociális segélyeken élnek, alkalmi munkákat vállalnak és/vagy fél-legálisan vagy illegálisan dolgoznak. Szociális és gazdasági helyzetükből adódóan, azok a gyermekek, akik ebben a környezetben nőnek fel, nem férnek majd hozzá azokhoz a szolgáltatásokhoz és intézményekhez, amelyhez a társadalom nagy része hozzáfér.⁸

A Baptista Szeretetszolgálat látókörébe került áldozatok között alig volt olyan 2016-ban, akit Magyarországon zsákmányoltak ki. A legtöbben Hollandiából, Németországból, Angliából, Svájból, a spanyolországi Ibiza-ról és Olaszországból érkeztek vissza Magyarországra. A nők nagy része huszonéves, míg a férfiak inkább harmincas-negyvenes éveikben járnak. A segítettek között volt szexuális kizsákmányolás, családon belüli erőszak, munkacélú kizsákmányolás, uzsoráztatás és kényszer rabszolgaság áldozata is.⁹

Ugyanakkor az országon belüli emberkereskedelem is növekvő tendenciát mutat, amely elsősorban az ország legszegényebb területeit érinti, többek között Borsod-Abaúj-Zemplén megyét, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét (Északkelet-Magyarország) valamint Baranya megyét (Délnyugat-Magyarország). Tolna és Baranya megye (Délnyugat-Magyarország) és Békés megye (Délkelet-Magyarország) szintén jelentős forrásterületek. Az uniós országokban azonosított áldozatok túlnyomó többsége magyar, és úgy tűnik, hogy szexuális és munka célú kizsákmányolásnak estek áldozatul.¹⁰

b. Hamis ígérek, azaz a kizsákmányolási módszerek Magyarországon

A kizsákmányolást általában jól fizető állások és jobb munkakörülmények hamis ígéreteivel érik el. Az emberkereskedők online, újságokban, álláshirdetéseken, fórumokon, a közösségi médián keresztül vagy rábeszélés útján toborozzák áldozataikat. Az emberkereskedőket segíti, hogy az interneten sok olyan információt megtalálnak áldozataikról, amelyekkel manipulálni tudják őket.¹¹ Az áldozatok általában azokban az ágazatokban jelentkeznek és kapnak is munkát, mint a földművelés, catering, építkezéseken vagy gyárakban, melyek nem igényelnek szaktudást.¹² Időnként az áldozatok egy az erotikus szolgáltatási

⁶ <http://www.baptist.hu/emberkereskedelem-elleni-kuzdelem-segitseg-39-aldozatnak/>

⁷ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/content/nip/hungary_en

⁸ Zsuzsanna Vidra, Kitti Baracsi, Viktoria Sebhelyi: Child Trafficking in Hungary - Sexual Exploitation, Forced Begging and Pickpocketing (2015)

⁹ <http://www.baptist.hu/emberkereskedelem-elleni-kuzdelem-segitseg-39-aldozatnak/>

¹⁰ <http://www.ravot-eur.eu/en/hungary>

¹¹ <http://www.ravot-eur.eu/hu/belgium>

¹² https://ec.europa.eu/anti-trafficking/content/nip/hungary_en

szektorban (masszázs, tánc, eszkort szolgáltatások, de nem prostitúció) vagy az építkezési, mezőgazdasági szektorban meghirdetett külföldi állásra jelentkeznek életkörülményeik javítása vagy magasabb fizetés reményében. A munkakörülményekről, elvárásokról csak szóban egyeznek meg, azonban a valóságról nincs információjuk. Szerződés hiányában ezek az áldozatok nagyon rossz körülmények közé kerülnek külföldön: félnek a helyi hatóságoktól segítséget kérni, nem ismerik jogaikat és lehetőségeiket, nem beszélik az adott ország nyelvét, vagy éppen azt, hogy hogyan lehet odajutni.¹³ Felvesznek valakit egy munkára, aki hátrányos helyzeténél fogva totálisan kiszolgáltatott, majd egy hónap múlva – a kezdeti megállapodás ellenére – nem kap fizetést. Ennivalót ugyan adnak neki, de sokszor az éhenhalás küszöbén áll, étele általában a háziak maradékát jelenti. Az áldozatok, vagyis a „csicskák”, nők és férfiak egyaránt lehetnek, nagyon gyakran hajléktalanok. Őket is nagyon könnyű megfélemlíteni, többek között azért, mert mögöttük sincs működő szociális ellátórendszer.¹⁴ (A csicskáztatás során is létezik lelki, fizikai és szexuális erőszak, utóbbi elsősorban a nőket érinti. A modern rabszolgotartás vagy csicskáztatás a mai Magyarországon is létező jelenség.)

Hazánkban virágzik az úgynevezett „loverboy” iparág: olyan fiatal férfiak ők, akik rendkívül jó külső adottságaikat, sármjukat, határozott fellépésüket vetik be a lányok felhajtása érdekében. Többen fizetést kapnak azért, hogy a diszkókat járva magukba bolondítsák a legszebb és legjobb mozgású lányokat. „A lányok egykettőre belehabarodnak a loverboyba, aki kisvártatva felveti, költözzenek külföldre. Azzal a mesével áll elő, hogy jobb lesz nekik Nyugaton, ahol már várja is a munka, a lány otthon maradhat, mert úgyis hamarosan családot alapítanak. Tízből kilenc lány ezt el is hiszi.”¹⁵ Számos magyar nőt csálnak el Európába harmadik országbeli állampolgárokkal kötött házasság reményében, azonban ezeket a nőket általában prostitúcióra kényszerítik.

c. A kizsákmányolók / emberkereskedők

Magyarországon és a származási országokban a kizsákmányolókat informális és gyakran rokoni kapcsolatok fűzik az áldozatokhoz. A kizsákmányolók sok esetben régi vagy visszaeső bűnözők. A családtagok is kényszeríthetik rokonaikat kizsákmányoló helyzetbe, akár pénzért, akár más előnyökért, vagy mert az emberkereskedők kihasználják a meglevő családi hatalmi viszonyokat és kiszolgáltatott helyzeteket, hogy újabb áldozatot szerezzenek.¹⁶

d. Munkacélú kizsákmányolás

i. Sérülékeny csoportok

A munka és szexuális célú kizsákmányolás a veszélyeztetettek célcsoportjának szintjén élesen elkülönül egymástól, de azért vannak közös vonások is. Gyermekek, felnőttek, nők és férfiak egyaránt eshetnek áldozatául. Számos magyar nő és férfi válik kényszermunka áldozatává belföldön és külföldön (Egyesült Királyság, Hollandia, más európai országok és Észak-Amerika) egyaránt. Magyar férfiak munkacélú

¹³ <http://www.ravot-eur.eu/en/hungary>

¹⁴ <http://www.nlcafe.hu/ezvan/20140429/emberkereskelem-aldozatok-prostitutcio-rabszolgasag/>

¹⁵ <http://www.nlcafe.hu/csalad/20131029/prostitutcio-emberkereskedelem-vedett-hazak/>

¹⁶ <http://www.ravot-eur.eu/hu/az-emberkereskedelem-jelensege>

kizsákmányolása Nyugat-Európában főként a mezőgazdaságban, gyárakban illetve építkezéseken történik.

A munkacélú kizsákmányolás esetében az áldozatok elsődleges csoportjába a kb. 30-50 év közötti férfiak tartoznak, akik alacsonyan képzettek, gyakran nincs szakmájuk. Az alkoholizmus és hajléktalanság is gyakori jelenség. Ezeken kívül további csoportok is megrajzolhatók, az áldozati oldal sokszínű. A munkacélú kizsákmányolás esetében például megjelennek a családos emberek is.

Míg kizsákmányolt munkavállalókkal különböző földrajzi területeken és a gazdaság különböző ágazataiban találkozunk, sok mindenben osztoznak: többek között a rendkívül alacsony – esetenként óránként csak 1 eurós vagy még alacsonyabb – bérekben, a 12 vagy több órás munkanapokban és a heti hat vagy akár hét napos munkahétben is. A jelenlegi széles körű büntetlenséghez nagyban hozzájárul, hogy az áldozatok nem tesznek bejelentést, mert vagy nem áll módjukban, vagy a munkahelyük elvesztése iránti félelem miatt nem mernek így tenni.¹⁷

ii. A munkacélú kizsákmányolás formái - kötelező vagy kényszermunka, kényszerkolduttatás, szolgaság, rabszolgaság, csicskáztatás

A munkacélú kizsákmányolás globálisan a kizsákmányolás leggyakrabban előforduló formája.

A munkaerő kizsákmányolásának felismeréséhez bizonyos indikátorokat, jelzéseket, jeleket kell keresni, vizsgálni. Ezek többek között: szállás minősége, erőszak / kényszerítés, függőségi viszony, toborzás jellege, hosszú munkaórák, alkalmazás időtartama.¹⁸

Egyre gyakoribb jelenség a munkacélú kizsákmányolás, noha az áldozatok 90 százaléka a szexiparban válik áldozattá Magyarországon.¹⁹

Vannak olyan koldusok, akiket kényszerítenek a kéregetésre. Az összekoldult összeget át kell adniuk annak a személynek, aki a koldulásra kényszeríti őket.²⁰ A kényszerített gyermekkolduttatás jelensége az, amikor egy gyermeket kényszerítenek a koldulásra, majd arra, hogy átadják a teljes „megkeresett” összeget. A gyermeket fizikai vagy pszichológiai erőszakkal, ráhatással kényszerítik a koldulásra.²¹

Azok a gyerekek, akik az utcán vagy az utcáról élnek, gyakran ki vannak téve bántalmazásnak, és arra kényszerítik őket, hogy koldulással vagy más, utcán végzett munkával keressenek pénzt. A felnőttek, a kolduskirályok, akik ezeket a gyerekeket kihasználják, nem riadnak vissza semmitől – hiszen a kolduttatás nagyon jó üzlet. Az utcán élő gyerekek általában nem tarthatják meg a pénzt, amit kaptak, ezért éheznek. Az odafigyelés és ellátás hiánya miatt pedig gyakran betegek. S mivel az emberek nagyobb eséllyel adnak pénzt egy sérült gyereknek, ezért előfordul, hogy a „futtatók” szándékosan okoznak maradandó fogyatékoságot annak a gyereknek, akit koldulásra kényszerítenek.

¹⁷ FRA – Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége: Súlyos munkaerő-kizsákmányolás: az Európai Unión belül mozgó vagy ide érkező munkavállalók (2015)

¹⁸ <http://www.liganet.hu/page/316/artID/9016/html/a-munkaero-kizsakmanyolasi-celu-emberkereskedelem-thb-elleni-fellepes-multidiszplinaris-megkozelitesenek-erositese.html>

¹⁹ <http://www.baptist.hu/emberkereskedelem-elleni-kuzdelem-segitseg-39-aldozatnak/>

²⁰ <http://iomx.org/#>

²¹ http://www.antislavery.org/wp-content/uploads/2017/01/beggingforchange_toolkit09.pdf

Mivel az egészen kicsi gyerekek a szimpátia felkeltésére még jobban alkalmasak, és ezért „több pénzt lehet velük keresni”, pár hónapos gyerekeket is „befognak”. Vannak családok, akik eladják a gyerekeiket, vannak gyerekek, akiket elvisznek, elrabolnak, és aztán később drogokkal, gyógyszerekkel teszik őket „alkalmassá” arra, hogy egész nap az utcán (babakocsiban, vagy egy felnőtt kezében) üljenek, feküdjenek – leginkább aludjanak; de biztosan ne okozzanak gondot.

A kábítószer-használat az utcán élő idősebb gyerekek között is gyakori. Részben azzal előzik meg, hogy elszökjenek, hogy függővé teszik őket. Ez részben feszültségoldás és „örömforrás”, részben pedig ez az útja azoknak a gyerekeknek, akik a koldulásból „kiöregszenek”. Átkerülnek (ha megérik) a kábítószer-kereskedelemben, prostituálódnak vagy más módon használják ki őket. Az utóbbi időben egyre több adat van arról, hogy ezek a gyerekek szervkereskedők áldozatává is válhatnak.

Általános, hogy az utcán élő gyerekeket a futtatóik becsapják, például azzal, hogy azt mondják nekik, ha elég pénzt keresnek, hazamehetnek a családjukhoz, vagy iskolába járhatnak.²²

A csicskáztatás áldozatai jellemzően inkább hajléktalan férfiak. Őket is a végletekig dolgoztatják, gyakran fizikailag-lelkileg bántalmazzák is, ráadásul elveszik a nyugdíjukat, segélyüket, és a nevükre hitelt vesznek fel, amit ők sosem fognak tudni visszafizetni. Ez utóbbi miatt aztán ők is jellemzően elkövetőként találkoznak a rendőrséggel, nem sértettként.²³

e. Szexuális célú kizsákmányolás

i. Sérülékeny csoportok

Magyar nők és gyerekek Magyarországon és külföldön egyaránt lehetnek szexuális célú kizsákmányolás áldozatai, külföldön főképp Hollandiában, Belgiumban, Németországban, Ausztriában, Svájcban és az Egyesült Királyságban. Magyarország keleti részéről származó illetve állami gondozásban lévő roma nők és lányok általában szexuális célú kizsákmányolás céljából Belgiumba kerülnek, más, sok esetben szintén roma származású embercsempészek által.

Számos magyar nőt csálnak el Európába harmadik országbeli állampolgárokkal kötött házasság reményében, azonban ezeket a nőket általában prostitúcióra kényszerítik.

A szexuális célú kizsákmányolás elsődleges áldozatai 14-20 év közötti nők, alacsony iskolázottsággal, ami gyakran a 8 osztályt sem éri el. Ezek a nők sok esetben intézetben, vagy lakásotthonban élnek. A szexuális célú kizsákmányolás esetében megjelennek másodlagos típusként azok a fiatal fiúk is, akiket homoszexuális szolgáltatások nyújtására kényszerítenek, vagy azok a 20-30 éves nők, akiknek már gyerekük van.

A prostitúcióban élő nők nagy részét először gyermekkorukban kényszerítik erre, és ehhez fizikai és lelki kényszert egyaránt alkalmaznak. Az is látható, hogy az utcai prostitúcióban lévő nők olyan gazdasági kényszerben élnek, melyből ha akarnának, sem tudnának kitörni, többek között azért, mert önmagukon

²² <https://wmn.hu/ugy/38034-a-legrosszabb-amit-egy-koldulo-gyerekkel-tehetunk-hogy-penzt-adunk-neki>

²³ <https://www.nlcafe.hu/ezvan/20140429/emberkereskelem-aldozatok-prostitutcio-rabszolgasag/>

kívül több családtagjuk megélhetéséért is ők felelnek. A prostitúcióban élő nők mindegyike szeretne változtatni az életén, de ez különböző okok miatt szinte reménytelennek tűnik.²⁴

A gyermekeket általában állami gyermekgondozó intézményekből vagy javító intézetekből való kikerülésükkor célozzák meg az embercsempészek. Magyarországon a roma származású gyerekek a következő területeken válnak leggyakrabban kizsákmányolás áldozataivá: bérkoldultatás, szexuális célú kizsákmányolás (lányok és fiúk egyaránt) és kényszerített kismértékű bűncselekmények (petty crime) elkövetésére is gyakorta kötelezik őket.

"A 18 év alatti roma gyerekek Magyarországon is jelentősen felülreprezentáltak az emberkereskedelemben, amelynek elsődleges formája nálunk is a szexuális kizsákmányolás, prostitúcióra kényszerítés".²⁵

Az áldozatok általában egyedülálló, iskolázatlan fiatal nők (18-25 évesek), akik nagyon szegény, hátrányos helyzetű családból származnak. Gyakran gyermeket nevelnek és azért vállalják el a külföldi munkát, hogy el tudják tartani családjukat.²⁶

Bár a lányok igencsak felülreprezentáltak a szexuális kizsákmányolás terén, a fiú áldozatok is jelen vannak. Ugyanakkor a fiúk helyzetéről még kevesebbet lehet tudni, hiszen náluk az azonosítás is sokkal nehezebb: ők még inkább elutasítják az áldozat szerepét.²⁷

f. Az áldozattá válás körülményei és folyamata

i. Társadalmi-demográfiai vonások

A fent ismertetettek mutatják, hogy mind a munka, mind pedig a szexuális célú kizsákmányolás áldozatai rendelkeznek saját csoportjukra jellemző jegyekkel. Ezek mellett azonban felfedezhetőek olyan vonások is, melyek mindkét áldozati formába tartozókra vonatkoznak. Jellemzőek a két csoportra egyaránt a

Szexuális célú kizsákmányolás	Munkacélú kizsákmányolás	Közös vonások
- nők 14-20 évesek - alacsony iskolázottság, gyakran még a 8 osztályt sem végzik el - gyakran intézetben, lakásotthonban élnek - célállomás: külföld	- férfiak 30-50 évesek - alacsony képzettség, nincs szakmájuk - gyakran alkoholisták, hajléktalanok - külföldi munka vagy itthoni <u>(csicskáztatás)</u>	- falvakból származnak - Baranya, Borsod, Heves, Szabolcs megyéből - nagyon laza családi kötelékek között élnek (egyedülállók, elváltak, szociális intézmények lakói, stb.)

²⁴ <http://www.nlcafe.hu/ezvan/20140429/emberkereskelem-aldozatok-prostitutio-rabszolgasag/>

²⁵ <http://nepszava.hu/cikk/1046983-megalazott-gyerekek---emberkereskedelem-magyarorszagon>

²⁶ <http://www.ravot-eur.eu/hu/magyarorszag>

²⁷ <http://nepszava.hu/cikk/1046983-megalazott-gyerekek---emberkereskedelem-magyarorszagon>

nagyon laza családi kötelékek, a gyakran egyedülálló, elvált, vagy szociális intézményekben lakó áldozatok. Földrajzilag Baranya, Borsod, Heves és Szabolcs megyéből származnak legtöbben, ezeken belül is elsősorban falvakból. Az áldozattá válás valószínűségét a kiszolgáltatott élethelyzet növeli. Ezen belül megkülönböztethetünk anyagi és érzelmi vetületet.

Előbbibe tartoznak az olyan tényezők, mint a szegénység, mélyszegénység, a vonzónak tűnő, gyakran könnyű és nagy pénzkereseti lehetőség reménye. Érzelmi tekintetben az áldozatokat kiszolgáltatottakká teszi az érzelmi kötődések és kapcsolatok hiánya, a magány, egyedüllét, kitaszítottság érzése. Emellé társulhat a pozitív visszajelzés és szeretet teljes hiánya, a támogató és megtartó közeg (pl.: család, barátok, közösségek) elmaradása. Mindezekből fakadóan tetten érhető a könnyű befolyásolhatóság, a kapcsolat-függőség és szeretet éhség, míg a közép- és hosszútávú életcélok eltűnnek, a máról-holnapra élés válik megszokottá. A szexuális célú kizsákmányolás további háttér tényezője lehet a kisgyermekkorú verbális, vagy fizikai bántalmazás, az erőszak jelenléte a családok életében, illetve egyes esetekben a szexuális abúzus.

g. Az áldozati lét egyes állomásai

Az áldozattá válásnak és magának az áldozati létnek is több különböző, egymástól elkülöníthető szakasza van. Első lépésként minden esetben a különböző bekerítési technikák említhetők meg. Ezek közül leggyakoribb a személyes közvetítő közeg, személyes kapcsolatok, ismeretségek és szájhagyomány, melyek mind a szexuális, mind a munkacélú kizsákmányolás esetében meghatározóak. Ezekben az esetekben az elkövetők közvetlenül a potenciális áldozatokkal veszik fel a kapcsolatot például intézetekben, kocsmákban, szórakozóhelyeken. A bekerítő személye lehet tényleges kerítő, közvetítő, vagy „loverboy” is. Esetenként előfordulhat, hogy egyik „áldozat” veszi rá a másikat az adott munkára, mert csak úgy tud kiszállni, ha visz maga helyett valaki más. A bekerítés másik fő típusa az internetes felületek használata. Ez elsősorban a munkacélú kizsákmányolás esetében jelenik meg például különböző Facebook csoportokban, vagy álhirdetések megjelentetésével online álláskereső felületeken.

Az áldozati lét következő állomása a kétes ajánlat elfogadása. Ez történhet viszonylag „önkéntesen”, részleges megtévesztéssel, vagy teljes megvezetéssel is. Előbbi esetében az érintettek tudják mire vállalkoznak, de nem veszik figyelembe a különböző kockázati elemeket, következményeket, vagy egyáltalán nem akarnak kalkulálni azokkal. Teljes megtévesztés esetén az áldozatokat megvezetik, becsapják, nem annak a munkának, feladatnak az elvégzésével szembesülnek, amibe belegyeztek, és nem olyan körülmények között, mint amiről kezdetben szó volt.

Az ajánlat elfogadása után az adott személy az áldozati létben találja magát. Ez a fázis gyakran kényszerítéssel, zsarolással történik annak érdekében, hogy az áldozati pozícióból senki ne tudjon szabadulni. Az emberkereskedők egyik fő célja, hogy egyik áldozatukat se engedjék el ebből az állapotból. Az áldozati lét szexuális célú kizsákmányolás esetében akár több éven át is tarthat. Ez az időtáv a munkacélú kizsákmányolás esetében jóval rövidebb.

A folyamat egy ritka, de nem példa nélküli szakasza a kilépés. Nagyon ritka az olyan eset, amikor az áldozat maga, saját erejéből ki tud lépni a kizsákmányolt helyzetből. A kilépés szinte majdnem minden esetben csak külső segítséggel történik/történhet meg. A kilépést több tényező is nehezíti, melyek legtöbbször nehezen áthidalhatóak az áldozat számára. Az elsődleges nehézség az, hogy az áldozatok gyakran egyáltalán nincsenek tisztában azzal, hogy áldozatok. Ez elsősorban a szexuális kizsákmányolásnál jellemző, de gyakran előfordul a munkacélúnál is. További gondot jelent az áldozat számára a teljesen

idegen környezet, amit esetlegesen súlyosbíthat a nyelvtudás hiánya. A hivatalos okmányok és a pénz hiánya még körülményesebbé teszi a kilépést. Gyakran az is nagyon nagy problémát jelent, hogy az áldozatok úgy érzik a kizsákmányolás állapota még mindig jobb, mint az azon kívüli élet, mivel az valamekkora anyagi biztonságot ad, míg kint semmiféle fix érzelmi kapcsolódási pont (pl.: család) nem várja őket.

Ugyan a kilépés bizonyos esetekben, megfelelő körülmények között meg tud valósulni, nagyon gyakran csak ideiglenes állapotot jelent. Sajnálatos módon az áldozatok nagyon nagy arányban kerülnek vissza a kizsákmányolt állapotba. Ez elsősorban a szexuális célú kizsákmányolás áldozatainál figyelhető meg, munkacélú kizsákmányolás esetében a visszalépés esélye kisebb. Az egykori áldozatok rehabilitációja és reintegrációja fontos lépés, amely segítséget nyújthat a későbbi boldogulásban, azonban gyakran sikertelen. A visszalépés oka jellemzően az, hogy a fennálló külső kényszerek, mint a régi szerepminták, a „gyökerek”, a megélhetési kényszer, erősebbek, mint az áldozat belső elhatározása, hogy szakítva „múltjával” továbblépjen.

III. Általános társadalmi tudatosság

Az emberkereskedelem mindenképpen egy negatív konnotációjú fogalomként és jelenséggként jelentkezik a közvéleményben. Szinte mindenki a szervezett bűnözést, a prostitúciót, az erőszakot, a kizsákmányolást társítja a fogalomhoz.

A kampány által kiemelt két kizsákmányolási terület szinkronban van azzal, hogy a szakmai és „laikus” közvélemény is ezeket az eseteket tartja alapeseteknek, melyek a köztudatban előfordulnak. Ezen alapesetek jelenléte azonban hibás, túlságosan széles értelemben vett definíciókkal párosul.

A munkacélú kizsákmányolás fogalmi keretébe gyakran vonják bele azokat az eseteket is, amikor valakit például minimálbéren foglalkoztatnak, vagy a hivatalos 8 órás munkaidőn felül dolgoztatnak, stb. Ezek azonban - jogi értelemben hibásan - túlmutatnak az emberkereskedelem fogalmi körén, mivel ezekben az esetekben nincs se kényszer, se emberek „adásvétele”, se fogvatartása, stb.

A szexuális célú kizsákmányolás kapcsán a munkacélúhoz hasonlóan téves értelmezés van jelen. Az ilyesfajta kizsákmányolást gyakran a prostitúció szinonim fogalmaként használják. Ez is – hibásan - túlmutat az emberkereskedelem fogalmi körén (itt sincs kényszer, emberek „adásvétele”, fogva tartása, stb.).

A lakossági közvélemény-kutatás eredményei azt mutatják, hogy az emberek visszafogottabban viszonyulnak az emberkereskedelem problémaköréhez. Problémának tartják ugyan, de nem kezelik kitüntetett helyen. Mintha csak egy híradást hallanának róla, amit érdekesnek és fontosnak tartanának,

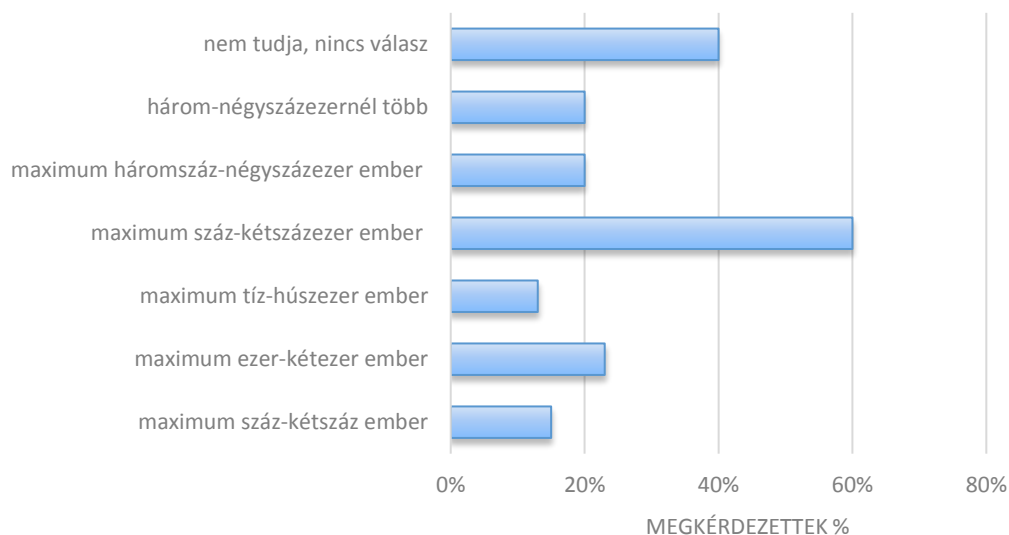
de a személyes életüket ez – úgy gondolják – kevésbé érintheti. Egy 1-5-ig terjedő skálán összességében minden második kérdezett tartja a problémát nagyon nagynak, vagy nagynak.

A lakossági közvélemény-kutatás során a megkérdezettek ezres nagyságrendekben gondolkodnak, amikor az emberkereskedelem áldozatainak a számát kell megbecsülniük. Igaz nagyon sokan – majdnem minden második kérdezett – nem kívánt becslésekbe bocsátkozni, nem tudja, mekkora kört érinthet valójában ez a dolog.

Ebben szerepet játszhat az is, hogy a megkérdezettek nagy része áldozati illetve potenciális áldozati oldalról viszonylag kevesek problémájaként kezeli az emberkereskedelem ügyét. De látni kell azt is, hogy nehezen megfogható és mennyiségileg nehezen kvantifikálható problémakörrel van szó. Ahogy a szakértők is megjegyzik, viszonylag nagy a látencia, és elsősorban a munkaalapú kizsákmányolás esetében.

Ön szerint összesen kb. hány olyan magyar állampolgár lehet, aki napjainkban emberkereskedők áldozatává vált?

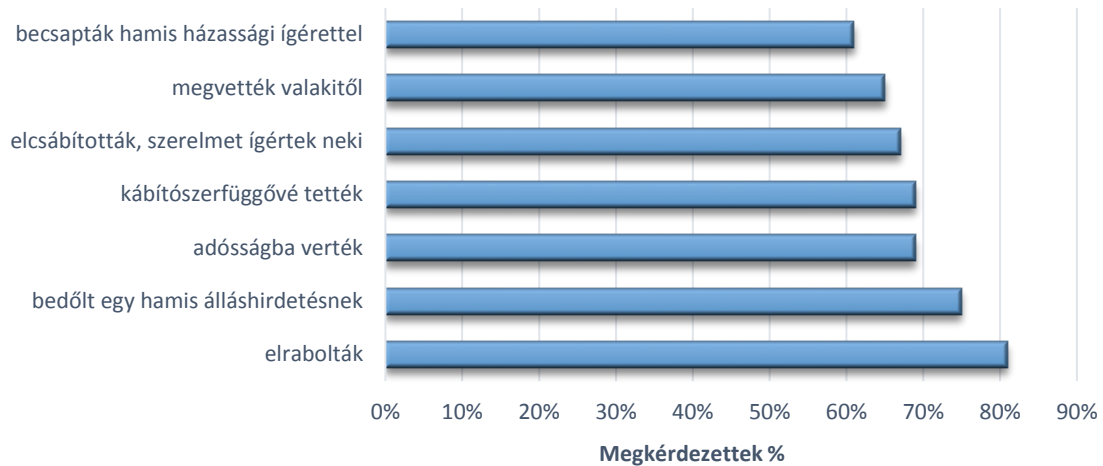

A felnőtt lakosság kb. kétharmada hallott az elmúlt években akár a médiában (pl. sajtóban, tévében, interneten, stb.), akár a környezetében emberkereskedelemmel kapcsolatos esetekről, híradásokról. A megkérdezettek relatív többsége úgy érzi, hogy az elmúlt 1-2 évben a médiában az emberkereskedelemmel foglalkozó híradások száma nőtt, igaz majdnem ugyanennyien vannak olyanok is, akik szerint a téma megjelenési gyakorisága, intenzitása nem változott az elmúlt években. Sokan úgy érzik, hogy ezáltal a média ma már kellő figyelmet fordít erre a jelenségre, igaz sokan úgy vélik, hogy azért vannak még tartalékok.

A lakossági közvélemény-kutatás adatai ebből a szempontból is arra utalnak, hogy a megkérdezettek viszonylag nagyfokú tájékozottsággal rendelkeznek az emberkereskedelemmel kapcsolatban: az emberek nagyon sokféle bekerítési technikáról tudnak vagy vannak sejtéseik ilyenekről. Fogalmazhatunk úgyis, hogy nagyon sok mindent el tudnak képzelni az emberkereskedelem kapcsán, semmin se lepődnek meg.

A bekerítési technikák a közvéleményben gyakran kriminalisztikus, „bulvár” módon jelennek meg: pl. az emberkereskedők elrabolják az áldozataikat vagy nagyon is realiztikus formában: az emberkereskedők hamis álláshirdetésekkel cserkészik be áldozataikat.

Ön mit gondol, az emberkereskedők hogyan jutnak el az áldozataikhoz, milyen eszközöket alkalmaznak?

A lakossági közvélemény-kutatás adatai is azt mutatják, hogy a megkérdezettek sok esetben az állami gondozottak illetve a hajléktalanok között találják meg az emberkereskedők tipikus áldozatait. Emellett veszélyeztetetteknek tartják ebből a szempontból a mélyszegénységben élőket, a kábítószer-fogyasztókat, az adósságcsapdába kerülteket is. Nagyon sok olyan társadalmi csoportról tudnak tehát illetve nagyon sok társadalmi csoport esetében tudják azt feltételezni, hogy az ezekből a rétegekből kikerülőek potenciális áldozatait az emberkereskedőknek.

IV. Online tudatosság Magyarországon

A nagymintás kutatás online tudatosságot érintő kérdéseire adott válaszok vegyes visszajelzéseket mutatnak. Bizonyos kérdésekben a magyarországi lakosok tudatos és elővigyázatos online aktivitásról nyilatkoztak. Más esetekben azonban meglepő óvatlanság rajzolódott ki a kutatásból.

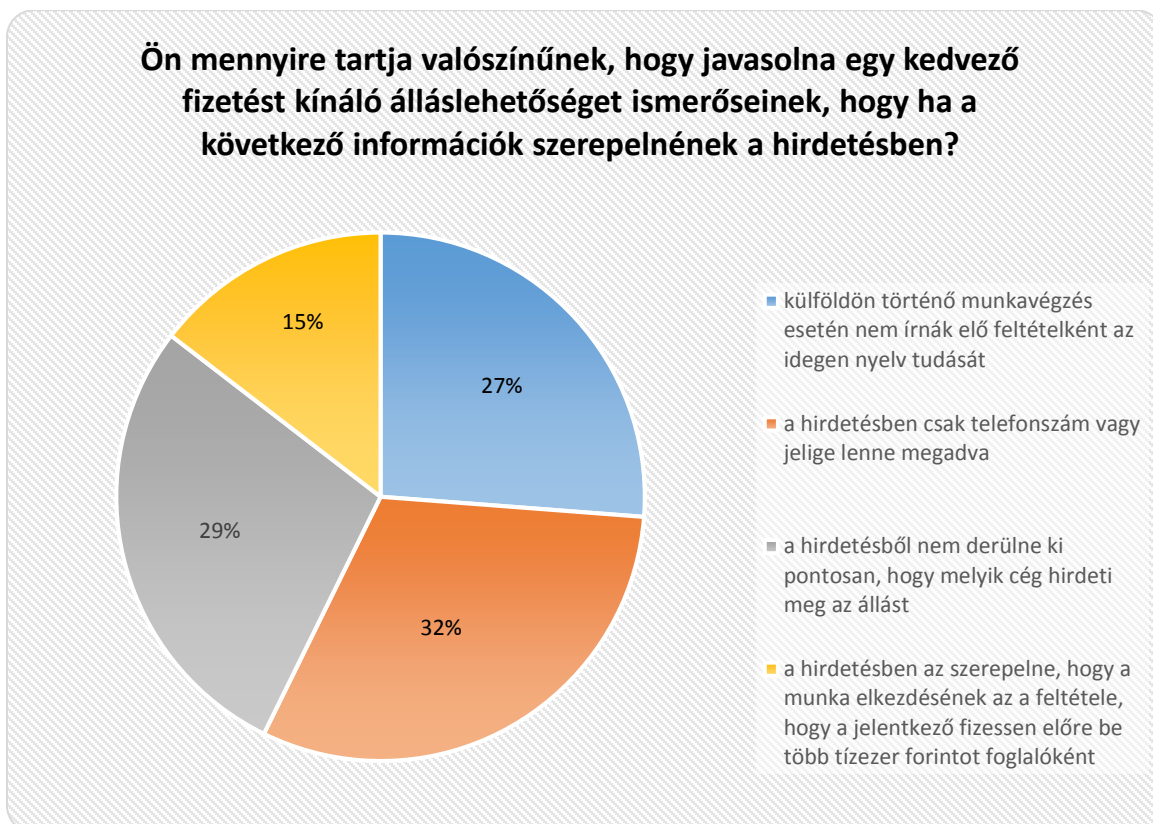
A kvantitatív felmérés adatai szerint az internet, illetve a közösségi oldalak használata szinte teljesen általánosnak mondható a 18-49 évesek körében és azok körében is, akik e korosztályon belül csak alapfokú végzettséggel rendelkeznek.

Az internet nemcsak a mindennapos kapcsolattartás eszköze, nagyon sokan hivatalos ügyeik intézésekor is ezeket a felületeket használják. A mai világban egyre meghatározóbb az interneten munkát keresők száma, éppen ezért a kutatás is kitért az internetes álláskeresés kérdéseire. Adataink szerint a megkérdezettek 60-70%-a valószínűsíti azt, hogy szükség esetén az interneten nézne körül, ha új munkahelyet/állást kellene keresnie. Ezzel az internet fontossága ma már megelőzi a print újsághirdetéseket is ebben a tekintetben. Konkrét tervek hiányában is sokan böngésznek az interneten úgy, hogy meg-megnézik az álláshirdetéseket, állásportálokat is – ez az internetezők egyötödéről mondható el. Különösen az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők mondják ezt, akik így elvben gyakrabban is találkozhatnak csalárd, megtévesztéssel bíró hirdetésekkel.

Fontos kérdés, hogy mennyire tűnik fel az olvasók számára, hogy egy hirdetés, lehet, hogy nem is valós. A szituatív jellegű kérdéseinkre adott válaszok azt mutatják, hogy az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők az átlagosnál valamivel „hiszékenyebbek”, könnyebben megvezethetők. A kutatás szerint a megkérdezettek kb. 40%-a teljes nyugalomban jelentkezne olyan álláshirdetésre is, ahol a hirdetésből nem derülne ki a hirdető cég neve. Szintén ugyanekkora arány nem zárkózna el az olyan álláslehetőségektől sem, ahol több tízezer forintos foglaltat kérnének még az állás betöltése előtt.

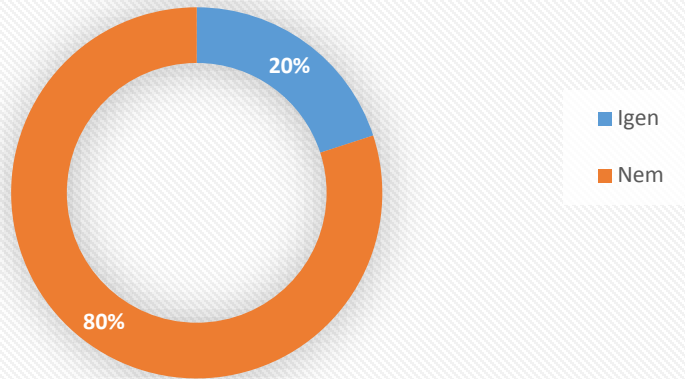
Ugyancsak nem keltene aggodalmat bennük egy olyan hirdetés, amelyben külföldi munkavállalást úgy propagálnának, hogy az állás betöltésének nem feltétele az idegen nyelv tudása.

Az elvben veszélyeztetettebb csoportban (18-49 évesek és alacsony végzettséggel rendelkeznek) minden negyedik válaszadó elfogadna egy kecsegtető állást, még ha tudja is, hogy annak lehetnek veszélyei. Mivel nem szeretnének róla lecsúszni, ezért elvállalják a kockázatosnak tűnő állást, mondván, hogy menetközben majd – ha kiderül, hogy tényleg valami gond van - megpróbálnának belőle kiszállni. Ide tartozik az is, hogy körükben minden negyedik ember elfogadna akkor is egy állást, ha tudja, hogy a munkáltatók nem fognak vele munkaszerződést kötni.

Az internetezők közül viszonylag sokan szembesülhettek már olyan esetekkel, amikor egy online hirdetés (legyen szó álláshirdetésről és/vagy valamilyen termék/szolgáltatás megvásárlását reklámozó oldalról, stb.) nem a valóságnak, a leírtaknak megfelelően működött. Összességében az internetezők 37%-a számolt be ilyen esetről/esetekről. Legtöbbször olyanról, hogy egy internetes hirdetéssel lényegében be akarták csapni őket, vagy az fordult elő velük, hogy nem azt a minőségű terméket vagy szolgáltatást kapták meg, mint amit a hirdetés alapján várhattak, illetve remélhettek volna.

Előfordult-e már Önnel, hogy úgy érezte, hogy az internetes hirdetéssel lényegében be akarták csapni Önt?

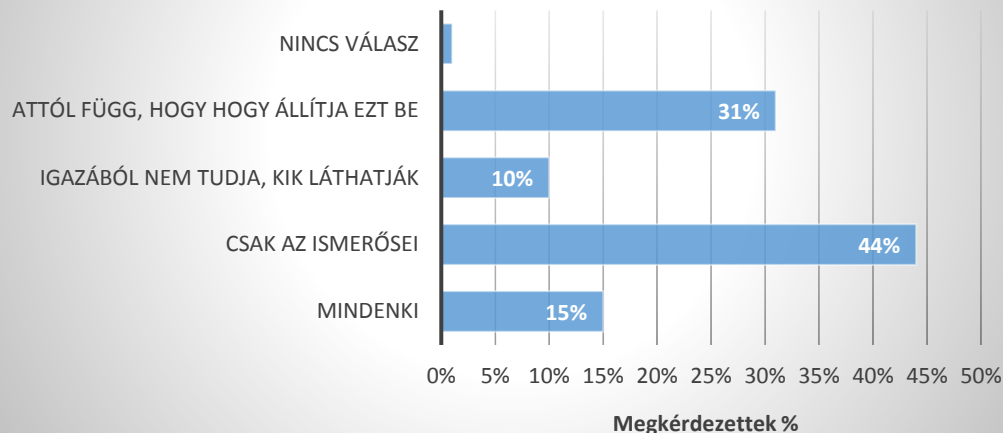
A másik olyan felület, ahol kellemetlen tapasztalatok is érhetik a felhasználókat – és ahol valaki elvben könnyen emberkereskedő áldozatává is válhat - az a közösségi média. A jelentésnek ezen a pontján csak azokkal foglalkozunk, akik a felnőtt társadalmon belül szoktak közösségi oldalakat használni és/vagy e-mailezni. Előbbiek a megkérdezettek 63%-át jelentik, utóbbiak pedig 71%-át.

A közösségi oldalak használatakor az jelenthet problémát, ha valaki túl sok információt oszt meg magáról illetve könnyen kerül kapcsolatba számára teljesen ismeretlen emberekkel, akiknek akár személyes információkat is megad magáról.

A kérdőíves kutatás eredményei azt mutatják, hogy viszonylag alacsony azok száma - kevesebb mint egytized -, akik ne tudnák, hogy a közösségi oldalaikon közzétett, megosztott információkat szűrni lehet, így annak nem feltétlenül kell mindenkihez eljutnia.

Ehhez képest érdekes, hogy a szűréssel nem feltétlenül él mindenki, hiszen, amikor ténylegesen megoszt valaki valamit magáról, akkor már majdnem kétszer ekkora az esélye annak, hogy ez mindenkihez (és nemcsak az ismerősökhöz) el fog jutni, akarva vagy akaratlanul.

Amikor Ön a közösségi oldalán közzétesz, vagy megoszt valamit, akkor azt kik láthatják?

Összességében azt lehet mondani, hogy a tartalom-, információ szűrés, amit a kérdezett magáról tesz fel, még viszonylag jól működik. Hiszen a személyes adatok közül általában csak olyat tesznek nyilvánosan elérhetővé, amely a regisztráció során követelmény (pl. név, életkor), vagy ajánlott (pl. munkahely, hobbi). Képet magukról, bár ez általában nem kötelező, nagyon sokan (a többség) feltesznek magukról. E-mail címüket valamivel több mint egyharmadnyian adják csak meg. A személyes információk feltöltésében a legtöbben odáig azért nem mennek el, hogy lakcímüket és/vagy telefonszámukat is megadnák, bár néhányan azért megteszik ezt is.

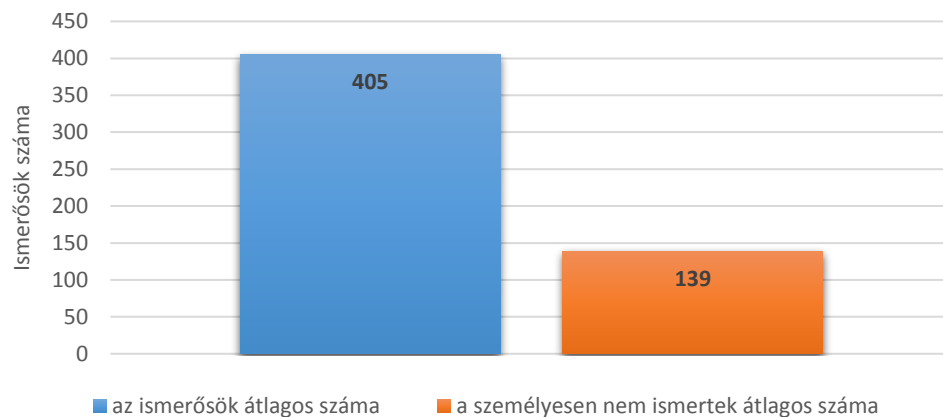

Ehhez képest nagyobb veszélyek mutatkoznak abból a szempontból, hogy ki kit jelöl meg, ki kit fogad el ismerősének. Az viszonylag gyakori ugyanis, hogy a közösségi oldalakon az ismerősi körbe ismeretlen személyek is bekerülnek, olyan személyek, akiket a felhasználó korábban személyesen nem is ismert.

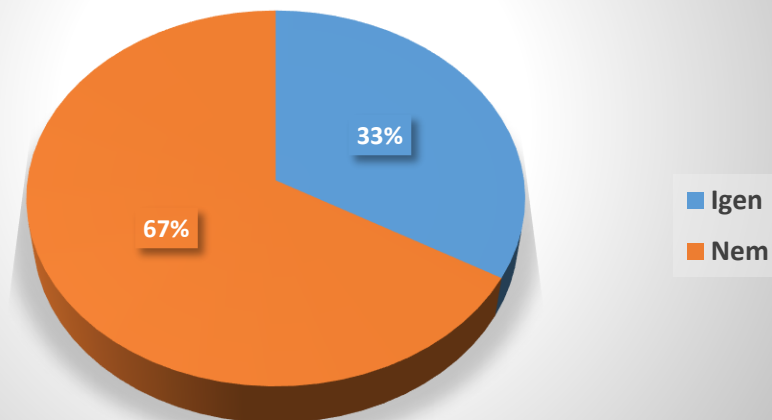
Ha időlegesen csak azokra koncentrálunk, akik a közösségi oldalak használata kapcsán a kérdőíves kutatás kapcsán megmondták, hogy hány ismerősük van, és ezek közül hányan vannak olyanok, akiket személyesen nem is ismernek, akkor számításunk/beclsésünk szerint a bejelölt „ismerősök” kb. 40%-a olyan személy, akikkel korábban nem találkozott személyesen, de ezek között vannak közvetetten ismert személyek, illetve közismert személyek is: pl. celebek, sztárok, stb. Önmagában az a tény még nem jelenthet veszélyt, ha valaki ismeretlen személyekkel kapcsolatban áll az interneten keresztül. Az már inkább, hogy ezek az ismeretlen „eredetű” kapcsolatok aztán hova fejlődhetnek tovább.

A potenciális kizsákmányolás jellemző kezdeti fáziséval, a bekerítéssel, a válaszadók már magasabb aránya találkozott. Az internet felhasználók közül minden harmadikkal történt már meg, hogy olyan személy lépett velük kapcsolatba online, aki számukra ismeretlen volt, de a barátjuk, ismerősük akart lenni.

A fő közösségi oldalán, amelyet a leggyakrabban használ, Önnek hány ismerőse van? És ezek közül hányan vannak olyanok, akiket személyesen nem ismer?

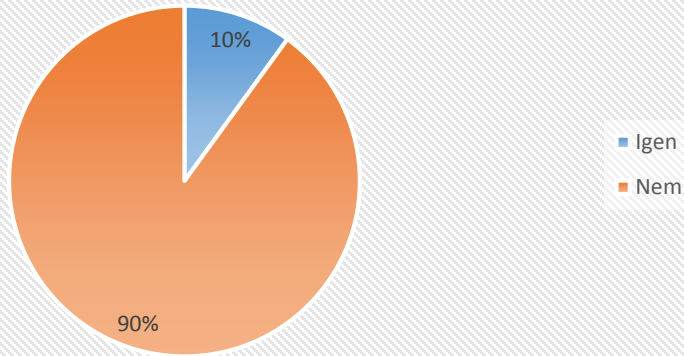

Önnel előfordult-e már e-mail-ben vagy közösségi oldalán, hogy valaki, akit nem is ismer, kapcsolatba lépett Önnel, hogy legyen a barátja, ismerőse?

A megkérdezettek körében a személyes, grafikus tartalom kérése is többször előfordult. Minden tizedik emberrel esett meg, hogy idegenek arra kérték, küldjön magáról fényképet vagy videót.

Önnel előfordult-e már e-mail-ben vagy közösségi oldalán, hogy idegenek arra kérték fényképet vagy videót küldjön magáról?

Az adatok értelmezésekor arra is tekintettel kell lennünk, hogy mindez kétoldalú folyamat: ismeretlenek megkeresésének nemcsak passzív alanyai lehetnek a kérdezettek, hanem aktív kezdeményezői is, mindenfajta hátsó szándék nélkül. Ez benne rejlik a közösségi média világában, gyakorlatában. Az, hogy előzetes, személyes ismeretség nélkül lépünk emberekkel kapcsolatba, kérünk tőlük információkat. Az adatok azt mutatják, hogy nagy arányban jelennek meg a kérdezettek az aktív (kezdeményező, pl. ismeretlen személyt jelöl be) és a passzív (megkeresett, pl. amikor ismeretlen személy őt jelöli be) oldalon is.

V. Hivatkozások

Az emberkereskedelem jelensége. Ravot-Eur, online elérhető: <http://www.ravot-eur.eu/hu/az-emberkereskedelem-jelensege>

Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége [2016]: Súlyos munkaerő-kizsákmányolás: az Európai Unión belül mozgó vagy ide érkező munkavállalók. Online elérhető: fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2015-severe-labour-exploitation_en.pdf

Bakóczy, Sz [2014]: "Eladták egy pohár borért" – emberkereskedelem Magyarországon. Nlcafé, online elérhető: <http://www.nlcafe.hu/ezvan/20140429/emberkereskelem-aldozatok-prostitutio-rabszolgasag/>

Belgium - Trendek az emberkereskedelemben. Ravot-Eur, online elérhető: <http://www.ravot-eur.eu/hu/belgium>

Besztercey, J [2013]: Védett nők: áldozatok titkos menhelyén jártunk. Nlcafé, Online elérhető: <http://www.nlcafe.hu/csalad/20131029/prostitutio-emberkereskedelem-vedett-hazak/>

Delap, E [2009]: Forced Child Begging Toolkit for researchers. Anti-Slavery International, online elérhető: http://www.antislavery.org/wp-content/uploads/2017/01/beggingforchange_toolkit09.pdf

Emberkereskedelem elleni küzdelem: segítség 39 áldozatnak. Baptista Szeretetszolgálat, online elérhető: <http://www.baptist.hu/emberkereskedelem-elleni-kuzdelem-segitseg-39-aldozatnak/>

Gyurkó, Sz [2016]: „A legrosszabb, amit egy kolduló gyerekkel tehetünk, hogy pént adunk neki”. WMN, online elérhető: <https://wmn.hu/ugy/38034-a-legrosszabb-amit-egy-koldulo-gyerekkel-tehetunk-hogy-pent-adunk-neki>

Informal EU Network of National Rapporteurs and Equivalent Mechanisms: Together Against Trafficking in Human Beings – Hungary. Online elérhető: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/content/nip/hungary_en

Juhász, D [2015]: Megalázott gyerekek - Emberkereskedelem Magyarországon. Népszava, online elérhető: <http://nepszava.hu/cikk/1046983-megalazott-gyerekek---emberkereskedelem-magyarorszagon>

Kelemen, M [2016]: A munkaerő kizsákmányolási célú emberkereskedelem (THB) elleni fellépés multidiszplcináris megközelítésének erősítése. Liga Szakszervezetek, online elérhető: <http://www.liganet.hu/page/316/artID/9016/html/a-munkaero-kizsakmanyolasi-celu-emberkereskedelem-thb-elleni-fellepes-multidiszplcinaris-megkozelitesenek-erositese.html>

Learn about Human Trafficking. IOM, online elérhető: <http://iomx.org/#>

Magyarország - Trendek. Ravot-Eur, online elérhető: <http://www.ravot-eur.eu/hu/magyarország>

US Department of State [2017]: 2017 Trafficking in Persons Report. Online elérhető: <https://www.state.gov/documents/organization/271342.pdf>

Vidra, Zs, Baracsi, K, Sebhelyi, V [2015]: Child Trafficking in Hungary - Sexual Exploitation, Forced Begging and Pickpocketing. Central European University, Budapest

VI. Mellékletek

a. Interjúvázlat

A problémakör definiálása, tipizálása

Ön hogyan definiálja az emberkereskedelem fogalmát?

Milyen főbb típusait különbözteti meg?

Ezeket röviden mi jellemzi?

A problémakör súlyossága

Az emberkereskedelem jelenségét, a különböző jellegű kizsákmányolásokat mennyire tartja ma jelentős problémának Magyarországon?

Miért?

Tudna, akár számokat, becsléseket is adni, statisztikákat mondani, mekkora kört érint ez?

Mi áll a probléma, a különböző jellegű kizsákmányolások hátterében?

Mi generálja, erősíti (vagy éppen gyengíti) ezt a problémát?

Időben, az elmúlt években, hogyan alakul a probléma súlyossága: erősödik-gyengül-stabilizálódik?

HA VAN IDŐBENI VÁLTOZÁS: Miért? Ennek mik az okai?

Mennyire közismert ma ez a probléma Magyarországon, mennyire van ma jelen a közbeszédben, a közvélemény mennyire informált ebben a kérdéskörben?

A veszélyeztetett társadalmi csoportok meghatározása

Kik tekinthetők ma ebből a szempontból a leginkább veszélyeztetetteknek?

Milyen családi háttér, demográfiai profil, társadalmi státusz, területi elhelyezkedés, stb. jellemzi őket?

Ha meg kellene rajzolni a lehetséges, főbb archetípusokat, miket emelne ki, milyen ma a „tipikus” áldozat?

Miért ők lesznek az áldozatok? Miért válnak ők áldozattá?

Az áldozatokat milyen módszerekkel toborozzák, s ezekhez milyen kommunikációs csatornákat használnak a „torborzók”?

A toborzás/kapcsolattartás során az internet/Facebook mennyire játszik szerepet?

Internetes álláskeresés, online tudatosság

HA A VÁLASZADÓ KOMPETENS A MUNKAALAPÚ KIZSÁKMÁNYOLÁS ÉS/VAGY AZ INTERNETES ÁLLÁSKERESÉS TÉMÁBAN:

Az internet és az álláskeresés kapcsolata: online keresnek-e állás, ez mennyire elterjedt?

Ha keresnek, akkor hogyan: milyen platformokat keresnek: pl. álláskereső portálok, Facebook, Facebook ismerősök, stb?

Összességében a potenciális áldozatok online tudatossága milyen szintű? Felkészültek-e, rendelkeznek-e elegendő információval, hogy ezt hogy kell csinálni?

Hol, milyen pontokon vannak veszélyek, gyengeségek, hol kellene javítani, hogyan lehetne javítani?

Az online tudatosság javításában milyen intézményes kezdeményezések vannak/voltak már? Ezek mennyire hatékonyak, mennyire sikeresek? Miért?

Prevenció, segítségnyújtás

A munkaalapú illetve a szexuális jellegű kizsákmányolásra gondolva, hogyan lehetne segíteni azon, hogy a veszélyeztetett csoportok tagjai ne váljanak áldozattá?

Milyen preventív eszközök állnak/állhatnak a rendelkezésre?

Hol és hogyan kellene beavatkozni a folyamatokba?

Milyen intézményes segítséget kellene biztosítani (akár a prevenció során, akkor később)?

Ezt az intézményes segítséget kinek kellene nyújtania? Hogyan?

A felvilágosító és tájékoztató (reklám)kampányok szerepe a prevencióban és a segítségnyújtásban

Ebben mennyiben tudnak segíteni a felvilágosító, tájékoztató kampányok? Ön mennyire találja ezeket fontosnak? Miért?

Az Önök intézménye részt vett-e már ilyen kampányokban? (HA NEM: Hallott-e ilyenekről, tud-e ilyenekről?)

HA VOLT/HALLOTT ILYENRŐL: Mi/mik voltak ezek a kampányok?

A kampányra hogyan készültek: milyen előzetes kutatásokra, kutatási eredményekre támaszkodtak, mik voltak ezek az „input” jellegű adatok, milyen forrásból származtak?

Hogyan értékelné a kampányt? Mennyire volt sikeres? Mik voltak a kampánynak az erősségei illetve gyengeségei?

Mikor és hogyan tud egy ilyen kampány hatni, mi kell ahhoz, hogy egy kampány sikeres legyen?

Egy új kampány indítása előtt

Ha egy új kampány indulna az emberkereskedelem visszaszorítása érdekében:

- ebben mire kellene a hangsúlyt helyezni?
- ki legyen a célcsoport? kik legyenek a célcsoportok?
- mi legyen az üzenet?
- mi teheti sikeressé, eredményessé az új kampányt?

b. Kvantitatív kérdőív

TT11. Tegyük fel, hogy szeretne egy új munkahelyen dolgozni vagy munkahelyet váltani. Milyen módon próbálna meg munkát találni: mennyire tartja valószínűnek, hogy a következő módokat igénybe venné: nagyon valószínű, inkább valószínű, inkább nem valószínű, egyáltalán nem valószínű?

OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!

ROTÁLVA	nagyon valószínű	inkább valószínű	inkább nem valószínű	egyáltalán nem valószínű	NT	NV
a) családtagjai, rokonai révén, az ő segítségükkel, amit ők ajánlanának	1	2	3	4	8	9
b) barátai, ismerősei révén, az ő segítségükkel, amit ők ajánlanának	1	2	3	4	8	9
c) ingyenes reklámújságokban megjelenő hirdetésekre jelentkezne	1	2	3	4	8	9
d) napi illetve hetilapokban megjelenő hirdetésekre jelentkezne	1	2	3	4	8	9
e) utcán, lépcsőházban, nyilvános helyen kifüggesztett hirdetésekre jelentkezne	1	2	3	4	8	9
f) interneten keresne, internetes álláshirdetésekre jelentkezne	1	2	3	4	8	9

TT12. Tegyük fel, hogy lát egy olyan hirdetést, ami nagyon kedvező fizetési lehetőséget kínál a jelentkezőknek. Ön mennyire tartja valószínűnek, hogy javasolná ezt az álláslehetőséget ismerőseinek, hogy ha a következő információk szerepelnének a hirdetésben: nagyon valószínű, inkább valószínű, inkább nem valószínű, egyáltalán nem valószínű?

OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!

ROTÁLVA	nagyon valószínű	inkább valószínű	inkább nem valószínű	egyáltalán nem valószínű	NT	NV
a) a hirdetésben csak telefonszám vagy jelige lenne megadva	1	2	3	4	8	9
b) a hirdetésben az szerepelne, hogy a munka elkezdésének az a feltétele, hogy a jelentkező fizessen előre be több tízezer forintot foglalóként	1	2	3	4	8	9
c) a hirdetésből nem derülne ki pontosan, hogy melyik cég hirdeti meg az állást	1	2	3	4	8	9
d) külföldön történő munkavégzés esetén nem írnák elő feltételként az idegen nyelv tudását	1	2	3	4	8	9

TT13. Tegyük fel, hogy meglát egy hirdetést, amely nagyon magas fizetést ígér, de valamiért bizonytalan lenne abban, hogy lehet-e hinni a hirdetésnek, viszont az állást csak úgy kaphatná meg, ha azonnal elvállalja. Mit tenne egy ilyen esetben:

- 1 - előzetesen megpróbálna valahogyan utánanézni a dolognak: milyen cégről van szó, megbízható-e, tehát egyből nem fogadná el az állást,
- 2 - mivel nincs idő arra, hogy utána nézzen a dolognak, elfogadná az állást, s aztán menetközben meglátná, mi a helyzet
- 3 - nem fogadná el az állást, keresne inkább egy másikat?

8 – NT 9 - NV

TT14. Ön mennyire tartja valószínűnek, hogy elfogadna egy álláslehetőséget, hogy ha csak munkaszerződés nélkül alkalmaznák:

- 1 - nagyon valószínű
- 2 - inkább valószínű
- 3 - inkább nem valószínű vagy
- 4 - egyáltalán nem valószínű?

8 – NT 9 - NV

A következőkben az internetezésről kérdezném

OT1. Az internetezés nagyon sok mindent magába foglal: honlapok látogatását, információk keresését, különböző alkalmazások használatát, internetes játékokat, e-mailezést, közösségimédia-oldalak (pl. Facebook) használatát stb. Ha mindezekre gondol, Ön milyen gyakran szokott internetezni (számítógépen, laptopon, táblagépen vagy okostelefonon keresztül) a szabadidejében (munkaidején kívül)? (Kérem, csak a munkaidőn kívüli tevékenységét vegye számításba a válaszoláskor!)

- 1 – minden nap,
- 2 – hetente 4–6 napon,
- 3 – hetente 2–3 napon,
- 4 – hetente 1 napon,
- 5 – ritkábban, mint hetente, vagy
- 6 – még sohasem internetezett?

8 – NT----- OT4-RE

9 - NV ----- OT4-RE

PROG. HA AZ 1. KÉRDÉSRE A VÁLASZ 1-5. KÓD

OT2. Milyen célból és milyen gyakran szokta Ön az internetet használni? Kérem, nézze a képernyőn a gyakoriságot: naponta/naponta többször, hetente többször, hetente egyszer, havonta többször, havonta egyszer vagy ritkábban, soha, s ennek segítségével válaszoljon!

OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!

ROTÁLVA	naponta naponta többször	hetente többször	hetente egyszer	havonta többször	havonta egyszer vagy ritkábban	soha	NT	NV
tanulás céljából	1	2	3	4	5	6	8	9
kapcsolattartás barátokkal, ismerősökkel (e-mail-ezés, skype- olás, csetelés, Facebook-ozás)	1	2	3	4	5	6	8	9
általában információgyűjtés céljából (információkat keresni, böngészni az interneten)	1	2	3	4	5	6	8	9
szórakozás céljából (pl. videókat nézni a Youtube-on, filmeket letölteni, számítógépes játékot játszani)	1	2	3	4	5	6	8	9
hivatalos ügyeket intézni az interneten	1	2	3	4	5	6	8	9
híreket olvasni, internetes hírportálokat látogatni (pl. Origo, Index)	1	2	3	4	5	6	8	9

OT15. Milyen típusú honlapokat szokott Ön nézni, használni? Szokott Ön nézni, használni...

OLVASD FEL EGYENKÉNT!

ROTÁLVA	igen	nem	NT	NV
a) online társskereső oldalakat	1	2	8	9
b) online álláshirdetési oldalakat	1	2	8	9
c) online ingatlanhirdetéssel foglalkozó oldalakat	1	2	8	9

OT3. Volt-e Önnek már kellemetlen, negatív tapasztalata internetes hirdetésekkel vagy online vásárlásokkal kapcsolatban? Előfordult-e már Önnel, hogy...?

OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!

ROTÁLVA	igen	nem	NT	NV
a) nem kapta meg azt az árut vagy szolgáltatást, amelyet interneten keresztül rendelt meg	1	2	8	9
b) nem azt a minőségű árut illetve szolgáltatást kapta meg, amelyet előzetesen várt volna	1	2	8	9
c) úgy érezte, hogy az internetes hirdetéssel lényegében be akarták csapni Önt	1	2	8	9
d) úgy érezte, hogy valamilyen formában vissza akartak élni a személyes adataival (pl. nevét, bankkártya számát, jelszavát, stb. akarták megtudni)	1	2	8	9
e.) valamilyen egyéb jellegű negatív tapasztalat érte online hirdetéssel vagy online vásárlással kapcsolatban, éspedig:	1	2	8	9

MINDENKITŐL

OT4. Önnek van-e saját, külön e-mail címe?

1 – van 2 – nincs

9 – NT/NV

OT5. Ön regisztrált-e már valamilyen közösségi oldalon (pl. Facebook, Instagram, Snapchat, Twitter), rendelkezik-e ezek közül valamelyiknek az oldalán saját adatlappal, profillal?

1 – igen

2 – nem ----- TT1-RE (kivéve, ha van e-mail címe – OT11)

9 – NT/NV ----- TT1-RE (kivéve, ha van e-mail címe – OT11)

OT6. A fő közösségi oldalán, amelyet a leggyakrabban használ, milyen információk nyilvánosak, mindenki számára elérhetőek Önről? Felolvasok néhány lehetőséget. Nyilvános-e a

OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!

	igen	nem	NT	NV
a) valódi teljes neve?	1	2	8	9
b) valódi életkora?	1	2	8	9
c) e-mail címe?	1	2	8	9
d) pontos lakcíme?	1	2	8	9
f) telefonszáma?	1	2	8	9
g) saját magáról fénykép?	1	2	8	9
h) munkahelye, iskolája neve?	1	2	8	9
i) hobbi, érdeklődési köre?	1	2	8	9

OT7. A fő közösségi oldalán, amelyet a leggyakrabban használ, Önnek hány ismerőse van?

				db	0 – NT/NV
--	--	--	--	----	-----------

OT8. És ezek közül hányan vannak olyanok, akiket személyesen nem ismer?

				db	0 – NT/NV
--	--	--	--	----	-----------

OT9. Tudomása szerint, amikor valaki a közösségi oldalán közzétesz, vagy megoszt valamit, akkor azt kik láthatják:

- 1 – mindenki vagy
- 2 – csak az illető ismerősei vagy
- 3 – attól függ, hogy az illető hogy állítja ezt be?

8 – NT 9 - NV

OT10. Amikor Ön a közösségi oldalán közzétesz, vagy megoszt valamit, akkor azt kik láthatják:

- 1 – mindenki vagy
- 2 – csak az ismerősei vagy
- 3 – igazából nem tudja, kik láthatják?

- 4 – attól függ, hogy hogy állítja be
- 5 – egyéb válasz, éspedig:.....
- 8 – NT 9 - NV

PROG: HA VAN E-MAIL CÍME ÉS/VAGY KÖZÖSSÉGI PROFILJA (OT4=1 ÉS/VAGY OT5=1)

OT11. Önnel előfordult-e már e-mail-ben vagy közösségi oldalán, hogy ...

OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!

ROTÁLVA	igen	nem	NT	NV
a) valaki, akit nem is ismer, kapcsolatba lépett Önnel, hogy legyen a barátja, ismerőse	1	2	8	9
b) olyan idegennel vette fel a kapcsolatot, akivel korábban személyesen nem találkozott	1	2	8	9
c) személyes információkat kértek Öntől (pl. a nevét vagy a címét vagy a telefonszámát), olyanok, akiket személyesen nem ismer	1	2	8	9
e) személyes adatokat küldött el magáról (pl. a nevét vagy a címét vagy a telefonszámát) olyan valakinek, akit csak az interneten keresztül ismert meg	1	2	8	9
f) idegenek arra kérték, hogy fényképet vagy videót küldjön magáról	1	2	8	9
g) fényképet vagy videót küldött magáról olyan valakinek, akit csak az interneten keresztül ismert meg	1	2	8	9
h) valaki titkos, bizalmas információt/adatot kért el Öntől (pl. jelszavát, bankszámlaszámát), olyan, akit személyesen nem ismert	1	2	8	9
i) olyan fényképet, videót, információt küldött el magáról valakinek, amit utólag megbánt	1	2	8	9

TT1. Most megint valami másról kérdezném. Ön hallott-e az elmúlt években akár a médiában (pl. sajtóban, tévében, interneten, stb.), akár a környezetében emberkereskedelemmel kapcsolatos esetekről, híradásokról?

- 1- igen
2- nem
8 – NT 9 - NV

TT2. Ha ezt a szót hallja, hogy emberkereskedelem, akkor ehhez milyen fogalmakat, jelenségeket kapcsol? Ön szerint a következő kifejezések, jelenségek mennyire jellemzőek az emberkereskedelemre? Kérem, értékeljen az iskolai osztályozás mintájára 1–5-ig, ahol az 5-ös azt jelenti, hogy nagyon jellemzőnek tartja rá, az 1-es pedig azt, hogy nem tartja jellemzőnek rá!
Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja

OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!

ROTÁLVA	nagyon	egyálta- lán nem	NT	NV
a) erőszak/bántalmazás alkalmazása	5	4 3 2 1	8	9
b) szervezett bűnözés	5	4 3 2 1	8	9
c) migránsok	5	4 3 2 1	8	9
d) prostitúció	5	4 3 2 1	8	9
e) éhezés, nyomor	5	4 3 2 1	8	9
f) kizsákmányolás	5	4 3 2 1	8	9
g) drogfogyasztás	5	4 3 2 1	8	9

TT3. Ön szerint a következő cselekmények közül melyek számítanak emberkereskedelemnek, és melyek nem?

OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!

ROTÁLVA	igen	nem	NT	NV
a) kényszerházasság	1	2	8	9
b) szervkereskedelem	1	2	8	9
c) szexuális célú kizsákmányolás	1	2	8	9
d) munkacélú kizsákmányolás	1	2	8	9
e) bűncselekményre kényszerítés	1	2	8	9
f) kényszerkoldultatás	1	2	8	9
g) csicskáztatás	1	2	8	9
h) gyermekek illegális örökbefogadása	1	2	8	9

KÉRDEZŐ, OLVASD FEL AZ ALÁBBI DEFINÍCIÓT:

Az emberkereskedelem olyan modern kori rabszolgatartás és kizsákmányolás, amikor erőszakkal vagy megfélemlítéssel olyan tevékenységre kényszerítenek valakit (pl. munkára, koldulásra, szexuális szolgáltatás nyújtására, stb.), amely tevékenységért az illető semmilyen vagy csak nagyon kevés ellenszolgáltatást, fizetést kap. Ezeknek az embereknek gyakran korlátozzák a szabad mozgását is, elveszik a hivatalos irataikat, bezárják, bántalmazzák őket.

TT4. Ön mennyire tartja az emberkereskedelmet ma súlyos problémának Magyarországon? Kérem, értékeljen megint az iskolai osztályozás mintájára 1–5-ig, ahol az 5-ös azt jelenti, hogy nagyon súlyos problémának tartja, az 1-es pedig azt, hogy egyáltalán nem tartja súlyos problémának:

5 – nagyon 4 3 2 1 1 – egyáltalán nem?

 8 – NT 9 - NV

TT5. Ön hogy érzi, az elmúlt 1-2 évben a médiában (tévében, rádióban, sajtóban, stb.) az emberkereskedelemmel foglalkozó híradások száma:

- 1 – nőtt
- 2 – csökkent, vagy
- 3 – nem változott?

 8 – NT 9 - NV

TT6. Ön hogy érzi, jelenleg a média (tévé, rádió, sajtó, stb.) mennyit foglalkozik az emberkereskedelem témakörével:

- 1 – túl sokat
- 2 – túl keveset, vagy
- 3 – éppen eleget, éppen megfelelő mértékben?

 8 – NT 9 - NV

**TT7. Ön mit gondol, kik lehetnek a leginkább veszélyeztetettek, kik válhatnak leginkább az emberkereskedelem áldozataivá? Ön hallott-e már akár a sajtóban, akár a környezetében olyan esetekről, amikor a következő társadalmi csoportok tagjai váltak emberkereskedők áldozataivá?
 OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!**

ROTÁLVA	igen	nem	NT	NV
a) hajléktalanok	1	2	8	9
b) munkanélküliek	1	2	8	9
c) mélyszegénységben élők	1	2	8	9
d) kábítószerfogyasztók	1	2	8	9
e) olyanok, akik teljesen eladósodottak	1	2	8	9
f) állami gondozottak	1	2	8	9
g) modellek	1	2	8	9

TT8. Ön mit gondol, az emberkereskedők hogyan jutnak el az áldozataikhoz, milyen eszközöket alkalmaznak? Ön hallott-e már akár a sajtóban, akár a környezetében olyan esetről, hogy valaki úgy vált áldozattá, hogy....?

OLVASD FEL EGYENKÉNT AZ ÁLLÍTÁSOKAT!

ROTÁLVA	igen	nem	NT	NV
a) bedőlt egy hamis álláshirdetésnek	1	2	8	9
b) becsapták hamis házassági ígérettel	1	2	8	9
c) elrabolták	1	2	8	9
d) megvették valakitől	1	2	8	9
e) elcsábították, szerelmet ígértek neki	1	2	8	9
f) adósságba verték	1	2	8	9
g) kábítószerfüggővé tették	1	2	8	9

TT9. Ön szerint, ha valaki emberkereskedelem áldozata lesz, vagy ha valaki tudomást szerez ilyen esetről, akkor hova, kihez fordulhat segítségért?

NYITOTT KÉRDÉS! A VÁLASZOKAT NEM KELL FELOLVASNI! CSAK JELÖLD A VÁLASZOKAT! TÖBB SZEMÉLYT/SZERVEZETET IS EMLÍTHET!

1 – család, rokonság	7 – sajtó (tévé, rádió, újság)	12 – iskola, tanár, pszichológus
2 – rendőrség	8 – gyermekvédelem	13 – egyéb válasz, éspedig:
3 – Belügyminisztérium	9 – gyámügy	
4 – követség, konzulátus	10 – védőnő	
5 – egyház	11 – háziorvos/gyerekorvos	77 - senkihez
6 – civil szervezet		88 – NT 99 - NV

TT10. Ön szerint összesen kb. hány olyan magyar állampolgár lehet, aki napjainkban emberkereskedők áldozatává vált:

- 1 - maximum száz-kétszáz ember
- 2 - maximum ezer-kétezer ember
- 3 - maximum tíz-húszezer ember
- 4 - maximum száz-kétszázezer ember
- 5 – maximum háromszáz-négyszázezer ember vagy
- 6 - ennél több?

8 – NT 9 - NV